

НИЈАЗИ НӘСӘНОВ

ГЫРХ ИЛДӘН ГЫРХ ЈАРПАГ

Бакы-1998

Нијази Нәсәнов. Гыrx илден гыrx жарлаг. "Огуз ели"
нәшријаты, Бақы-1998, 44 сәһ.

h 4702060102 - 16

665(07) - 98 Е'лансыз

©"Огуз ели" нәшријаты, 1998

Гочалмаг истәмирәм

Көнчлијим өмрүмүн ширин чағылды,
Әһвалым елә бил чичәк бағылды,
Гүрурум әлчатмаз уца дағ иди,
Еј танрым, гочалмаг истәмирәм мән.

Күнләрим билмәдән өгдү-өгүшдү,
Бә'зән дә һәјатла өлүм өлүшдү,
Өмрүм арзум үчүн һәр күн дөјүшдү,
Еј танрым, гочалмаг истәмирәм мән.

Чалышдым, чарпышдым орта јашымда,
Ағ түкләр көјәрди гәфил башымда,
Кетдикчә ләззәтдән дүшүр ағзым да,
Еј танрым, гочалмаг истәмирәм мән.

Руһум вүчүдүма көтирди горху,
Бу һагда дүшүнмәк истәмәм доғру,
Үрәкдән гопараг јаранды сорғу:
Еј танрым, гочалмаг истәмирәм мән.

Гочалыг өлүмлә гардашдыр инан,
Гочалдын, өлүмә јетәчәк заман,
Үрәјим всерјди бир аз да аман,
Еј танрым, гочалмаг истәмирәм мән.

Илләр

Гырк яшыма аз галды,
Сагальым да ағарды,
Әзабларым чохалды,
Илләр, бир аз рәһм един!

Үздү мени гаҗылар,
Бу һәфтәләр, бу аҗлар,
Аллаһымдан пайдылар,
Илләр, бир аз рәһм един!

Ил кечди, һеч билмәдим,
Чох арзума јетмәдим,
Дејән, бир күн көрмәдим,
Илләр, бир аз рәһм един!

Өмүр мунчуға бәнзәр,
Күнләр сапа дүзүләр,
Беднәзәрден өзиләр,
Илләр, бир аз рәһм един!

Илләри ғынамырам,
Достлары сынамырам,
Дүнјамда гочалырам,
Илләр, бир аз рәһм един!

Көрмүшәм

Јајын истисиндә күнүн алтында,
Мәктәбдән кедәндә јолун сағында,
Севдијим о ғызы чох көзләмишәм,
Дүнјанын үзүнү белә көрмүшәм.

О гаҗысыз, о саҗысыз күнлөрдә,
Севкимиз, арзумуз һеј үмүдлөрдә,
Хејальымда улдузлары көзмишәм,
Дүнјанын үзүнү белә көрмүшәм.

Бејүдүкчә һејат мени сынајыб,
Дүнја мәним сәһфләримә ғынајыб,
Мән јыхылыб һөрдән јерә дејмишәм,
Дүнјанын үзүнү белә көрмүшәм.

Ашлыг мени сынајанда, јыханда,
Достлар гачыб, әлим галыб јахамда,
Кемәк дејиб гоһумлары көзмишәм,
Дүнјанын үзүнү белә көрмүшәм.

Төләбәлик арзусујла јанмышам,
Кечә-күндүз китаб үстә јатмышам,
Ахыр кедиб өз арзума чатмышам,
Дүнјанын үзүнү белә көрмүшәм.

Сојудан дырнағым донанда мәним,
Өмрүмүн суканы денөндә мәним,
Елә билдим бу дүнјада сөнмүшәм,
Дүнјанын үзүнү белә көрмүшәм.

Ҳејат дэрин фэлсэфедир гананчүн,
Талс үчүн алышанчүн, жананчүн.
Дөјүлмүшөм, сөјүлмүшөм, күлмүшөм,
Дүнјанын үзүнү белә көрмүшөм.

Әдаләт өз јерин артыг тапачаг,
Агрымын јериндөн инам топачаг.
Ҳејатымы үрөјимлә сөмишөм,
Дүнјанын үзүнү белә көрмүшөм.

Бир даһа гајытмаз он сәккиз јашым

Көнчилијим өмүмүн өн гүјмөглиси,
Мөһөбөт чағлары өн лөззөтглиси,
Ачылы, ширинли, өзијјөтглиси,
Бир даһа гајытмаз он сәккиз јашым.

Он сәккиз јашына чатанда инан,
Јаман севинирдим о заман, јаман,
Ҳејат истөјимө вермөди аман,
Бир даһа гајытмаз он сәккиз јашым.

Билмирөм бу чағда бу нө көлишди,
Күндүзлөр кетдикчө тез кечөлөшди,
Өмүр дө арзу төк јаман дөјишди,
Бир даһа гајытмаз он сәккиз јашым.

Ҳејатын гануну сөрт, амансыздыр,
Өмүр өманөтдир, һејат сонсуздыр,
Таләдөн гачмаг да лап күмансыздыр,
Бир даһа гајытмаз он сәккиз јашым.

Истөмө, јалварма сөн һеч аллаһа,
Өмүрүн төкрары олмаз бир даһа.
Көтирмөз сөни о, јенө чаһана,
Бир даһа гајытмаз он сәккиз јашым.

Анасыз

Һејатын амалы, нуруды ана,
Дүнјада бир кимсә тај олмаз она,
Көрөкдир һәр нанкор, һәр надан гана,
Анасыз нә гедәр бош имиш һејат.

Ганыма ган вердин, чаныма да чан,
Дил өјрөгдин, һәр сөзүмә дедин “чан”.
Чаныны верөндә олмадын пешман,
Анасыз нә гедәр бош имиш һејат.

Ригетә кәтирдин дуғуларымы,
Јаддашда ојатдын кәнчлик чағымы,
Унутмагмы олар, о анларыны?
Анасыз нә гедәр бош имиш һејат.

Мөнимчүн дүнјаја бир көрпүсән сән,
Сөнин ирадәнлө кез ачмышам мән.
Мән өзүм дсјиләм, инанкы сәнәм,
Анасыз нә гедәр бош имиш һејат.

Сән инсан өмүндә парлаг күнөшсән,
Бу дүнја күлдүкчә, сән күлөчөксән,
Билдим ки, өмрүмә ишыг, бөзөксән,
Анасыз нә гедәр бош имиш һејат.

Дүнјанын ләззәти сөнинлө кетди,
Јетимлик ағачы бағымда битди,
Һөјтым анасыз инан ки, һечди,
Анасыз нә гедәр бош имиш һејат.

Өмрүмүн бағына јағды долу, гар,
Хөјалә чеврилди о күллү баһар,
Нә гедәр хошбөхтдим, демә о анлар,
Анасыз нә гедәр бош имиш һејат.

Бахырам һејата бир һејат кими,
Бахырам дүнјаја бир нә мөг кими,
Бахырам анаја бир зинег кими,
Анасыз нә гедәр бош имиш һејат.

Сәни сөндән дө чох севән анадыр,
Сәнә сөндән дө чох ана јанандыр,
Анасыз дүнја да тамам јаландыр,
Анасыз нә гедәр бош имиш һејат.

Чаным дөдә

Баламда јашајыр дөдөмин ады,
Ишығы бүрүр тамам һәр јаны,
Бөјүдүкчө артыр шөһрәти-шаны,
Сән мәним чанымсан, чанымсан, дөдө.

Дунјада ән әзиз сән адамымсан,
Сән мәним келәмөк арзуларымсан,
Һөјәтда өтирли баһар, јазымсан,
Сән мәним чанымсан, чанымсан, дөдө.

Мәни јашатмаға сән јаранмысан,
Дөдөмин адыјла сән бағланмысан,
Мөнө һөјәт үчүн илһам олмусан,
Сән мәним чанымсан, чанымсан, дөдө.

Ғајытсан ана

Дунјада анаја һәрәт ғалмышам,
Анасыз бөјүрб јетим олмушам,
Сәни көрмөк үчүн чох ағламышам,
Бөлкө бир анлыға келәсән, ана!

Дунјалар сачынын телинө гурбан,
Ләјләј бешијинө, дилинө гурбан,
Сәсинин бөминө, зилинө гурбан,
Бөлкө бир анлыға келәсән, ана!

Бу һөјәт мө'насыз ахынды, гардаш,
Ана гардашдан да јахынды, гардаш.
Фикрими бөлөрдим, сән мөнө сирдаш,
Бөлкө бир анлыға келәсән, ана!

Үрөјим дөјүнүр, көзүм ахтарыр,
Сурәтин көзүмдө һәр ан чанланыр,
Көнлүм ачылмајыр, нитим бағланыр,
Бөлкө бир анлыға келәсән, ана!

Бабам

Нечә дә гочалыб о гоча бабам,
Ондан мөһөбәтлө дөрс алыб атам.
Сачынын ағында варды гөм, көдөр,
Сачлар кечмишлөрдөн һеј ыерир хөбөр.

Сачында җазылмыш бөјүк бир дастан,
Дастаны ыөрөглөр гочалмыш заман.
Һеч вахт диләмөјиб һеч көсдөн аман,
Олмајыб һеч көсө бир ан да јаман.

Гочаланда инсан олур ушаг төк,
Көрөк биз гочаны һәр заман сөзөк.
Гөлблери овунмур, олуду көврөк,
Көлин бабамызын сачындан өпөк.

Нөнәмин җарымчыг төндири галды

Нөнәм тәзә төндир гурмаг истәди,
О јалныз өзүнә гыјмаг истәди.
Дәрдинин чохуну үрөјә салды,
Нөнәмин җарымчыг төндири галды.

Өмүрсә әбеди дејилдир ахы,
Солмушдур һејатын о күлзар бағы.
Өвлад дөрдлөриндөн үрөји халды,
Нөнәмин җарымчыг төндири галды.

Төндир һејатынын мө'на чағыјды,
Төндир очағынын гығылчымыјды.
Битмөмиш төндирдә дилөји јанды,
Нөнәмин җарымчыг төндири галды.

Гурмаг истөјирди гура билмәди,
Динмөк истөјирди динә билмәди.
Амансыз өлүм дә әлимдөн алды,
Нөнәмин җарымчыг төндири галды.

Дүшүнчә гөһөрдә боғанда мәни,
Һөмишә, һәр заман аначам сөни.
Өчөл арзулары төндирә салды,
Нөнәмин җарымчыг төндири галды.

Мәни гопарыр

Дүнжанын өзели, дүнжанын сону,
Мәнимлө башлајыр, мөндө гуртарыр.
Чохлары анламыр, дујмајыр ону,
Мәни мөндөн алыб, мөндөн гопарыр.

Дүнјада варлыгды, дүнјада сонлуг,
Үрөјим дејүнүр, һөлө мөн вара.
Ахыры учурумду, ахыры бошлуг,
Варлыгым сенинди, сенинлө шадам.

Ичиндө учалма, учал елиндө,
Төкликдөн үрпенир гөлбим, бөдөним.
Бирини сев, севил, дүшмө дилиндөн,
Үрөјим сениндир, сөн дө ол мөним.

Һөјат нә гәрибәсән

Һөјат, нә гәрибә ганунун вармыш,
Јашајан нә тезчә унудулармыш.
Көздөн ахан јашлар тез гурујармыш,
Дүнја һәм көзәлсән, һәм дө өчәлсән.

Мөн дө јашамышам арзу камилә,
Ишыгым олубду чыраг, шам илә.
Һөјатым дејүшдү иблис, шөрилә,
Дүнја һәм көзәлсән, һәм дө өчәлсән.

Мөн дө бир утдузам парларам, сөнәм,
Кетдијим јолларла керијә дөннәм.
Заманым јестишөр, јыхылаам, өлләм,
Дүнја һәм көзәлсән, һәм дө өчәлсән.

Не'мөтлөр аддатмаз һеч заман мөни,
Әвәсиз бир не'мөт санырам сәни.
Инсаф ет, сындырма бу инчә гәлби,
Дүнја һәм көзәлсән, һәм дө өчәлсән.

Дил

Ағызда долашан бирчә парча өт,
Де није олурсан онда белә бөд?
Гүвән каһ инсаны кеје уалдыр,
Бе"зән де инсаны инан, алчалдыр.

Ширинлик сәнинлә жарыша билмәз,
Ачлыг сәнинлә даныша билмәз.
Алов үрәкләрдә алыша билмәз,
Бу һејат да сәнсиз һеч бир ан күлмәз.

Сәнин имканына олмушам һејран,
Инсанлар сәнинлә олublар пејман.
Сәнсиз өгүшмәјир инан бир заман,
Сәни баша дүшәр дүнјада ганан.

Киминлә ширинсән хошбөхт стмисән,
Киминлә ачысан бөдбөхт стмисән.
Һамыдан хәбәсиз өндә кстмисән,
Күчүнлә гөлблери ашкар стмисән.

Инсан олсан

Истәјин парлајар, доғар күнәшин,
Һејатын бал олар, ачар диләјин,
Өмүр мө"наланар доллар үрәјин,
Әкәр ки, һејатда сән инсан олсан.

Шөрдән де һәр заман оларсан узаг,
Гәм сәндән һемишә дајанар гачаг.
Хошбөхтлик, сәдәт олачаг гонаг,
Әкәр ки, һејатда сән инсан олсан.

Мәнлијин, әгидән тәмиз галачаг,
Дүнјанын варлығы сәнин олачаг,
Шурун сүзәчәк, зәкан тапачаг,
Әкәр ки, һејатда сән инсан олсан.

Достлуғун гијмәтин дүзкүн алачаг,
Дәрјадан да бөјүк ешгин олчаг.
Өлсән де дүнјада адын галачаг,
Әкәр ки, һејатда сән инсан олсан.

Мәни һеч бир кәсдән сән учуз тутма,
Дедијим сөзләри кәл сән унутма,
Ачылар һәр күнүн сәнин уғурла,
Әкәр ки, һејатда сән инсан олсан.

Чаваб тапылмыр

Бе'зен хош амаллар, арзулар сөнүр,
Ширин истеклерин үзү дө дөнүр.
Билдирмез сиррини һејат гануну,
Билинмир дүнјанын өввәли, сону.

Бу дүнја һикмәтин дүшүнөн, ганан,
Бе'зи суаллары анлајыр асан,
Бе'зен дө дүнјанын сонун көрмәјир,
Өмрүн баш чавабын тапа билмәјир.

Еј инсан, сонлутда сән пуч олурсан,
Нијә күл ачырсан, нијә солурсан?
Белә суаллара чаваб тапылмыр,
Дүнјанын сирләри јенә ачылмыр.

Севда

Севдакән, чеврилдин сән бир севдаја,
Белә зүлм кәлмәз һеч вахт дүнјаја.
Күндүзүн чеврилиб бир кәчә олду,
Билмәдик бу белә һеч нәдән олду?

Өвладлар кимсә "ана" дсјәчәк,
Бәлкә дө өкәјлик тез көјәрәчәк,
Гызынын тој күнү көзләр сүзәчәк,
Анасыз бу гөлбләр даша дөнәчәк.

Анан да һәр кәчә аначаг сәни,
Түкәнмәз олачаг одлу һәсрәти.
Әјилди, аганын инан гамәти,
Сәнә бағлы галыб саф мәнәббәти.

Сән инчә күл идин баһар чағында,
Гәнчә икән солдун өз будағында.
Әрин дө сөләнәр инан бир заман,
Бачын да чох ағлар, дсјәрәк "чан", "чан"!

Сән бир кәдәр олдун бизә чаһанда,
Өвладлар бөјүјәр о јан-бу јанда,
Бөлүндүк икијә фәләк сајанда,
Сәнмәз олун галды бу асиманда.

Дүз даныш

Руһундакы учалыға галх бир аз,
Үрөжини одла үфүр, јах бир аз.
Көзүнү ач дүнјаны көр, бах бир аз,
Дүз данышсан учаларсан бир гарыш.

Јалан демө нө гардаша, бачыја,
Дөнөр бир күн һөјат сөнө ачыја.
Доғру долан һөр көс көлсө гапыја,
Дүз данышсан учаларсан бир гарыш.

Мән десдим ки, сән гөлбинлө дујарсан,
Өз өмрүндө бир хатирө гојарсан.
Дүзлүјүнлө һөјатындан дојарсан,
Дүз данышсан учаларсан бир гарыш.

Јада салдым

Ешитдим сәсини, денө билмәдим,
Чағармағ истәдим, динө билмәдим.
Гөлбим дө көврәлди, кечмиши андым,
Көнчлији билмәдән мән јада салдым.

Кечәләр һәсрәтин чөкдијим анлар,
Гибтеми сјләјән достлар, танышлар,
Гөфилдән бир анлыг јадыма дүшдү,
Гөлбим көз-көз олду, гөлбим үшүдү.

Сәни сәнсиз севиб унутдуғум јаз,
Көзүмө көрүндү, дајандым бир аз.
Инан ки, күнаһлар мөндө дејилди,
Күнаһкар өгүшән ушағлыг иди.

Хошум кәлир

Гәлби тәмиз, үзү күлән,
Алны ачыг, јерин билән,
Зәһмәт севән, дүз сөз дејән,
О инсандан хошум кәлир.

Гүрууну сатмајыбса,
Ар, намусу атмајыбса,
Чәтинликдән гачмајыбса,
О инсандан хошум кәлир.

Дөвр чәтин, өмүр ғыса,
Дүшмәнини ишдә баса,
Јыхылса да дура гача,
О инсандан хошум кәлир.

Милләт үчүн өлән олса,
Динимиздән дәнмәз олса,
Бу кәфијјәт кимдә олса,
О инсандан хошум кәлир.

“20-си”

Билмәјирәм һәјат нијә ағ олду,
Гөрәнфилдән нәчә-нәчә дағ олду.
Һара бахдым өлүм олду, ган олду,
20-син сән тәғвимдән кәс чыхар.

Дүшмән күлүр, гәһ-гәһ чәкиб севинир,
Әмәлиндән ләззәт илә өјүнүр,
Мәним кәнлүм параланыб дејүнүр,
20-син сән тәғвимдән кәс чыхар.

Һансын дејим, һеј ағлајыб күлмүрәм,
Икидләри өн сырада көрмүрәм.
Кимә дејим мән дәрдими билмирәм,
20-син сән тәғвимдән кәс чыхар.

Ичимдәки санчылара дөзмүрәм,
Үмүдүмү бир аллаһдан үзмүрәм.
Дүшмәнә дө мән гәдими өјмирәм,
20-син сән тәғвимдән кәс чыхар.

Ана сүдү өләнләрә һалалды,
Сизин гәјрәт бизим үчүн амалдыр.
Сизә чатмаг бизим үчүн әмәлди,
20-син сән тәғвимдән кәс чыхар.

Вахтсыз өлүм

(Вахтсыз өлүмдү достум
Элзаминә һәср олуктур.)

Үзүлүбдү үрөјимин телләри,
Көзүм јашы хатырлајыр селләри.
Мән ахтардым чөмөнләри, дүзләри,
Нијә вахтсыз сән төрк етдин бизләри.

Башлаја билмирәм шә'рим, нејним,
Дүзәлдә билмирәм, бејтим, нејним.
Ајрылыг үшүдүр гөлбими, нејним.
У нуда билмирәм достуму, нејним.

Чијнимдән сәјрәлир достларын сајы,
Достлардыр дүнјанын ән көзәл пајы.
Бир иш олса көлир онларын һајы,
Дүшүндүкчә әсир көнлүмүн јајы.

Заманә

Чох гәрибә бир дөврә дүшмүшүк,
Һеч билмәдән батаглыға кирмишик.
Милләгә ағ олуб дүнәнки сирдаш,
Заманәмиз чох гарышыб, а гардаш.

Ким дүз дејир, ким дүз кејир билмирән,
Көзүн бахыр сән бир дүз шеј көрмүрсән.
Һамы дејир гулаг асыб динмирән,
Руһум дујур әзирләр әзилірсән.

Илаһи, јалварырам һикмәтинә,
Көмөк ејлә заваллы һүммәтинә.
Үзүнә бир гапы ач, һарајдан гуртар,
Дәрди чох, сирри чох, көл вайдан гуртар.

Ачлыға дөзәр инсан дөзәк көрәк,
Бир гарыш торпаг кетсә, өлөк көрәк.
Дүнја кечәр, белә галмаз һеч заман,
Башымыздан чөкиләчөк чән-думан.

Һәҗат

Бир инсан алчалса өзү-өзүнә,
Ләгин ки, учалмаз елин көзүндә.
Сахталыг дуулар һәр бир сөзүндә,
Еј һәҗат, нә үчүн сән гәрибәсән?

Бу күн сәни епүб дост дөҗән инсан,
Ниҗе пулдан етру алчалыр җаман?
Мәнлији, гәјрәти унутур о ан,
Еј һәҗат, нә үчүн сән гәрибәсән?

Гәјрәти, намусу сатарса инсан,
Ону тез унутар инан бу чаһан.
Бир кимсә отуруб јејәндә еһсан,
Еј һәҗат, нә үчүн гәрибәсән сән?

Мөрдләрин езасын тут јумагла сән,
Гәјрәтлә данышма гәјрәтсиздән сән.
Бир күн дә кәләчәк сән өлөчәксән,
Еј һәҗат, нә үчүн гәрибәсән сән?

Бу дунја сирридир ганмаз һәр кәдә,
Сәнсә белә вердин өмрүнү бада.
Бес онда нә галшы точа дунјада?
Еј һәҗат, нә үчүн гәрибәсән сән?

Мәһәббәт нәјләр

Гәлби салар теләгүмә,
Бәјни тамам мәст еләр.
Мә'на верәр һәҗатыма,
Мәһәббәт нәјләр, кәр нәјләр.

Чәсур дөнәр гүвәтсизә,
Инчә бахышдан гырылар.
Јад чевриләр ән өзизә,
Мәһәббәт нәјләр, кәр нәјләр.

Һисләри демәк чох чәтин,
Көрүшдән әсәр әлләрин.
Сөздән әријәр илләрин,
Мәһәббәт нәјләр, кәр нәјләр.

Гәлбин севкисиз ачылмаз,
Өмүр севкидән гачылмаз.
Көздә севкисиз нур галмаз,
Мәһәббәт нәјләр, кәр нәјләр.

Өмүр дөнәр бир әзаба,
Сәни тутуб душтаг ејләр.
Душәрсән гәфил гәзәбә,
Мәһәббәт нәјләр, кәр нәјләр.

Чаван кәлинді

Бахышында һелә бир аз горху вар,
Гөлбиндә инан ки, мин бир арзу вар.
Додағында һелә баһар изи вар,
Кәзәлди, гөшәнкди, чаван кәлинді.

Ғашына әл һелә тәзәчә дејиб,
Каман тек онлары тәзәчә өјиб,
Хончаја гојутмуш палтарын кејиб,
Кәзәлди, гөшәнкди, чаван кәлинді.

Арзудан дојунча һелә дадмајыб,
Ешгини һеч кәсә һелә сагмајыб.
Јаланы доғруја һелә гатмајыб,
Кәзәлди, гөшәнкди, чаван кәлинді.

Аналыг арзусу ахыр кәзүндән,
“Чан” кәлмәси душмүр һеч вахт дилиндән.
Хынасы кәтмәјиб һелә әлиндән,
Кәзәлди, гөшәнкди, чаван кәлинді.

Гуруб јаратмагла долудур гөлби,
Өвлад бөјүтмәјә һелә вар сәбри.
Мөгсәди дүмдүздүр, дејилдир өјри,
Кәзәлди, гөшәнкди, чаван кәлинді.

Санки бир үзү гыз, бир үзү кәлин,
Чанындан чох севир дүнјада әрин,
Гөлбинин севкиси дәриндән дәрин,
Кәзәлди, гөшәнкди, чаван кәлинді.

Белә ол

Шириндән ширин ол, шөкәрдән шөкәр,
Дилдән текулмәсин һеч заман зәһәр.
“Чан” дејиб “чан” ешит һәр ахшам-сәһәр,
Бу ишдән һемишә көрәрсән бөһәр.

Нә гәдәр мөһрибан олсан дүнјада,
Һөрмәтин чох олар достлар јанында.
Намәрдлик олмаса инан чанында,
Дүшмәнтәр һеч олар сәнин ғаршында.

Чөгиндир

Һејатын ме'насын ғанмаг чөгиндир,
Ме'на ахтаранлар инан, мөтиндир.
Сөни учалдан бил шүчаөтиндир,
Чөгиндир јашамаг, инан чөгиндир.

Бе'зиси дөвлөтгө тацды һејатын,
Бе'зиси өвладда көрдү мурацын.
Не үчүн бу дунја бөд өмөлидир,
Чөгиндир јашамаг, инан чөгиндир.

Киминин көјлөрө учалды ады,
Кимиси пул илө алды ад-саны.
Дүнјанын ме'насы сөдагөтиндир,
Чөгиндир јашамаг, инан чөгиндир.

Намерд өһдөсиндөн көлмөк дө чөтин,
Дүнјанын ме'насын көрмөк дө чөтин.
Севкисиз өмүр сдиб, өлмөк дө чөтин,
Чөгиндир јашамаг, инан чөгиндир.

Амалсыз јашама

Дондурма өмрүнү көл бу һејатда,
Арзуну шүара чевир, сөн јаша.
Бахтын көтирмөсө инан севкиде,
Мөгсөдсиз өмрүнү вурма сөн баша.

Өмүр бир карвандыр көлиб кечөчөк,
Һәср сјлө өмрүнү халга, вөтөнө,
Чүнки гијмөтини сөнин верөчөк,
Һејат гијмөт вермөз јоддан өтөнө.

Сөн дүј ки, һејатда һардадыр јерин,
Амалсыз јашамаг чөгиндир чөтин.
Анламаг гијмөти дсјил һөр көсин,
Дөриндир ме'насы бөшөријөтин.

Сәадәт

Хәјәлым јенә дә көјә баш алды,
Улдузлар јенә дә чағырыр мәни.
Бүтүн јаратдығым дүнјада галды,
Көзләрим јенә дә ахтарыр сени.

Сәнсиз бу дүнјанын јохдур мө'насы,
Бүтүн улдузларын өн парлагысан.
Сәнсиз менә кәлир елгәр гадасы,
Өмрүмүн мө'насы сән олмалысан.

Вәтәни хошбәхт көрәк

Мөним бир халғым вар сүфрәси ачыг,
Намусу пак сахлар, уцадан-уча.
Инанма дүшмәнә дуруб әл ача,
Инанма бу халгдан бәрәкәт гача.

Гој голун ачылсын тәмиз гәлб кими,
Не мөтин чағласын бир булаг кими.
Көјләрә учалсын бу арзу диләк,
Вәтәни һәмишә биз хошбәхт көрәк.

Дүнжанын не'мәтидир дост

Дост демек асандыр ме'насы дәрин,
Ону сахламагчун олсун һүнәрин.
Бу бир гујудур ки, дәриндән дәрин,
Буну дөрк етмәје лазым гејрәтин.

Мән сәнә демирәм, гардаш, имам ол,
Мән сәнә демирәм, гардаш, лоғман ол.
Бу дүнја чегиндир гаврамаг олмур,
Доста дүз ол дејиб јалвармаг олмур.

Дилдә дејәндә ки, гардашыг инан,
Сәни чох севирәм гардашым јаман.
Хејанет көрәндә ағрыдыр аман,
Гөлбимин чеврәсин бүрүјүр думан.

Дост сөзүн дилинә чалыш кәтирмә,
Кәтирдин чалыш ки, ону итирмә.
Көзүн нуру кими достун руһу вар,
Руһу инчијәрсә, нурун мәнв олар.

Шүбһәләр, хејаллар дидир гөлбими,
Һәр ишдән сојудур, инан әлими.
Зәманә көр нечә сјбәчәр олуб,
Достлуг да дүнјаја бир көдәр олуб.

Јаздым бу ше'ри ганмајан гансын,
Һәјәтда дост үчүн јанмајан јансын.
Чүнки инсанлығын нијјәтидир дост,
Дүнжанын гијметсиз не'метиدير дост.

Гардаш

Чох бачылар һәрәтинә аловланыб,
Гардаш вар ки, бу дүнјада о тәк галыб.
Гардашымдыр голумдакы чүр'әт, гүввәт,
Јох гардашдан бу дүнјада бөјүк не'мәт.

Бу дүнјада гардашыны сатан да вар,
Вар-дөвләтдән өтрү ону аган да вар.
Гардаш вар ки, гардашына олуб һәсрәт,
Јох гардашдан бу дүнјада бөјүк не'мәт.

Бачыларын фәрәһидир, диләјидир,
Үрәјини ачыб көрсән үрәјидир.
Бачы вар ки, гардашына верир гејрәт,
Јох гардашдан бу дүнјада бөјүк не'мәт.

Бир сөз илә гардашындан күсән дә вар,
Һаг-саламы бирдәфәлик кәсән дә вар.
Илгәр вар ки, гөлбимизә салыр һәсрәт,
Јох гардашдан бу дүнјада бөјүк не'мәт.

Гарабағым

Күл дө сәнсиз ачмамыш,
Гөлбим сәнсиз долмамыш,
Һејат сәнсиз олмамыш,
Гарабағым, Гарабағ.

Һүснүнүн јохдур ејби,
Тамдыр ше'ринин бејти.
Неғмен халғымын өјүдү,
Гарабағым, Гарабағ.

Сән меним чәннет бағым,
Сәнсиз кечмөз бир аным.
Сәнә гурбан бу чаным,
Гарабағым, Гарабағ.

Јухуларым бөјаздыр,
Дастанлар сәнә аздыр.
Намөрдлөр јолун азды,
Гарабағым, Гарабағ.

Учалмысан учал сән,
Гочалмысан гочал сән.
Мөнимкисән өзөл сән,
Гарабағым, Гарабағ.

Јени илдә

Төрәвәтин көрүм һеч вахт солмасын,
Гөлбиндә гој көдөр, гүсә галмасын.
Гој сенин көзләрин јашла долмасын,
Јени илдә, јени илдә, дилбәрим.

Бәхт удузун күнөш кими парласын,
Булаг кими гој һејатын чағласын.
Аллаһ сәни пис нәзәрдән сахласын,
Јени илдә, јени илдә, дилбәрим.

Кәдәри, көзәлим, сән билмәјәсән,
“Јох” нәдир өмүрдә сән дәмәјәсән.
Бир ағры, бир ачы һеч көрмәјәсән,
Јени илдә, јени илдә, дилбәрим.

Лалә кими, гөнчә кими ачасан,
Күнөш кими парылдајыб сачасан.
Гара күндә пис өмөлдән гачасан,
Јени илдә, јени илдә, дилбәрим.

Севкилим

Сәәдәт бағында үзән севкилим,
Телләрин сона төк дүзән севкилим.
Сән дә тебиет төк бөзән, севкилим,
Көзүнү аһу төк сүзән севкилим.

Бүлбүл төк чырпыһыр үрөк гөфөсдә,
Чалырлар ашыглар, чалырлар пөсдә.
Чичекләр ичиндә мөһим өз күлүм,
Гөнчә төк ачылан өзиз севкилим.

Көзирәм ешгинлө дағы, чөмөни,
Сән дә кәл арада јада сал мөһни.
Бирчә “севирәм” дс, гој мән дә билим,
Һамьдан нәзәнин көзөл севкилим.

Хош јаранмысан

Ғашыһын сүрмәси бир башға ләззәт,
Ғәмәтин руһума верир гегіјјәт.
Бу һиссләр јарадыр мөндә мөһәббәт,
Нә хош јарадыбды сәһи тебиет.

Сән мөһим дүһјада төкчә јарымсан,
Дуғумсан, һиссимсән, һәм дә чанымсан.
Һавам чатмајанда, асиманымсан,
Дамарымда ахан төһиз ғанымсан.

Севмәм башғасыһы, сәнсән гөлбимдә,
Сәнсән үрөјим дә, сәнсән гөлбим дә.
Хөјанәт, инан јох, тебиетимдә,
Сәдағәти гору мөһәббәтиндә.

Торпаг чагырыр

Ветөн, сенин варлыгына гурбанам,
Сән олмасан, мән де инан олмарам,
Јад өлгөрдө торпаг, сәни гојмарам,
Торпаг бизи көмөјинө чагырыр.

Гөм јемө еј улу торпаг, даг, дөрө,
Үз тутарам икидлөрө, нөрглөрө,
Инди күчдүр һәр бир һарај, һәр нө"рө,
Торпаг бизи көмөјинө чагырыр.

Сөзлөрим ијозуб-јозуб әзмө кәл,
Дөрд бөјүкдүр сән бу дөрдө дөзмө кәл,
Вахт өтүшүр, вөтөн кәдир, кәзмө кәл,
Торпаг бизи көмөјинө чагырыр.

Гојма көзүм агламагдан кор олсун,
Торпаг кәтсө һамьмыза ар олсун,
Бирләшөјин, аллаһ бизә јар олсун,
Торпаг бизи көмөјинө чагырыр.

Күн кәлөчөк күлөчөксән сән, Вөтөн,
Дост-душмәни биләчөксән сән, Вөтөн,
Маньм, руһум, варлыгымсан сән, Вөтөн,
Торпаг бизи көмөјинө чагырыр.

Дүнјаны анла

Пул илө дүнјаны еј ганан инсан,
Сәни хатырламаз дүнјада заман,
Һөјатын пучлудур сән буна инан,
Сәнин әмөллөрин олачаг јаман.

Сән пулу һәр шөјдөн тутмусан уча,
О сәнин әмрүнү дөндөрөр пуча.
Чох адам истөјиб милјону гуча,
Пул илө хошбөхтлик бағыны ача.

Пулдан да, вардан да уча ол уча,
Бөхтинин улдузу көјлөрө уча.
Арзу ет гаршында өвладын гача,
Бу гоча дүнјада мурада чага.

Сән дө вар-дөвлөтө кәл чох да ујма,
Дүнјанын мө'насын сән пулда дујма,
Касыба, фағыра јазыгдыр, гыјма,
Һөјатын сонуну сән кәл унутма.

Һәр адам һөјаты бир чүр гаврајыр,
Инсан вар гөлбиндө булаг чаглајыр,
Адам вар ичиндө илан аглајыр,
Адам вар дүнјанын сиррин сахлајыр

Һөјат чох шириндир буну билирәм,
Онунчун, севкилим, буну дејирәм.
Бил, пулсуз-парасыз сәни севирәм.
Намуссуз өмүрө, өлүм дејирәм.

Руџдан кэлэн сәс

Кимсәдән кимсәҗә фајда јох, достум,
Дүңјанын онсуз да сону јох, достум,
Ахыр мән дө бу дүңјадан лап дојдум
Көзләјиб, көзләјиб бир һечлик олдум.

Торпағын алтында инди мән варама,
Инан һәр бир шөјдөн тамам тар-марам,
Көзүм дө торпагы, бөјним дө торпаг,
Билмирәм бу дүңја кимә галачаг.

Сән дө чох инчитмә јазыг руһуму,
Һөрдөн гөриб кими унутма ону,
Мән дө сағлығымда ганмадым буну,
Сонумуз өлүмдүр, сән анла ону.

Ахирәт дүңјасы

Һеч кәс дүшүнмәк истәмир бслә,
Бир “өлүм” кәлмәсин, кәтирмир дилә,
Јахшы оларды ки, һәр бир кәс билә,
Әсл свин ордадыр, ахирәтин сондадыр.

Јејирик, кәзирик һеч дүшүнмәдән,
Күнаһлар едирик, һеч чәкинмәдән.
Һагсыз да олурут бә’зән билмәдән,
Әсл свин ордадыр, ахирәтин сондадыр.

Дүңјады, һавады сахлајан гүввә,
Бөлкә бир имканда јарадыб бизә,
Бөлкә дө дүшүнүб гајытдыг дүзә,
Әсл свин ордадыр, ахирәтин сондадыр.

Фикримә кәтирирәм һөкмдарлары,
Көрән һарададыр сағтам чанлары.
Дөјирәм, дүшүнәк бу инсанлары,
Әсл свин ордадыр, ахирәтин сондадыр.

Гәбристанлыгда

Сән еј јер үзүндө дүз көзөн инсан,
Сән дө узанарсан бура бир заман.
Һөјат көһләһинә миниб чашырсан,
Өмрүндө нө варса ону гапырсан.

Һалалдыр, һарамдыр сән билмөјирсән,
Јахшыһы-јаманы һеч көрмөјирсән.
Ахы нөдөндир һеч дүшүнмөјирсән?
Һөјаты нө үчүн сән севмөјирсән?

Чох да сән өзүнү вурма од-көзө,
Ахырда инан ки, көлөрсән көзө.
Демө чох мәртөбә бир свим олсун,
Чохлу варым олсун, дөһләтим олсун.

Бунларын һамысы орда галачаг,
Бүтүн бунлар тамам һеч-пуч олачаг.
Бирчө сев күнөши, күнөш уады,
Учалыг дүнјада инан баһады.

МҮНДӘРИЧАТ

Гочалмаг истөмирәм.....	3
Илләр.....	4
Көрмүшәм.....	5
Бир даһа гајытмаз он сәкиз јашым.....	7
Анасыз.....	8
Чаным дөдә.....	10
Гајытсан ана.....	11
Бабам.....	12
Нәһемин јарымчыг тәндири галды.....	13
Мәни гопарыр.....	14
Һөјат, нә гәрибәсән.....	15
Дил.....	16
Инсан олсан.....	17
Чаваб тапылмыр.....	18
Севда.....	19
Дүз даныш.....	20
Јада салдым.....	21
Хошум көлир.....	22
"20-си".....	23
Вахтсыз өлүм.....	24
Земанә.....	25
Һөјат.....	26
Мөһөббәт нејләр.....	27
Чаван көлинди.....	28
Белә ол.....	29
Чөтиндир.....	30
Амалсыз јашама.....	31
Сәадәт.....	32
Вәтәни хошбәхт көрөк.....	33
Дүнјанын не мәтидир дост.....	34
Гардаш.....	35
Гарабағым.....	36
Јени илдә.....	37
Севкилим.....	38
Хош јаранмысан.....	39
Торпаг чағырыр.....	40
Дүнјаны анла.....	41
Руһдан көлән сәс.....	42
Ахирәт дүнјасы.....	43
Гәбристанлыгда.....	44

N.Ə.Həsənov. Qırx ildən qırx uzaq.

(Azərbaycan dilində)

Nafta-press, Bakı, 1998

(Kitab "KAİNAT-OR "kompaniyası tərəfindən çapa hazırlanmışdır)

Компютер tərtibçisi: Рəшад Əскəроғлу

Нəшријат редактору: Габил

Корректор: Јеканə

Бəдii редактор: Илјас

Јығылмаға верилмиш 21.05.98.

Чапа имзаланмыш 29.05.98.

Форматы 84x108 1/32. Ъёцми: 2 чап вəрəғи.

Тиражы 300. Сифариш 31. Гijмəғи мұғавилə илə.

Азəрбајчан Ёлмлəр Академијасы Кеолокија
Институтунун мəтбəəsi: Бакы, Ъүсəјн Чавид
проспекти, 29 А.